

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ
ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
Factors Affecting Delayed Graduation of Undergraduate Students in
English Program, School of Liberal Arts, University of Phayao

ไพลิน วงศ์ไชย^{1*}
Phailin Wongchai^{1*}

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดประชากรเป้าหมาย คือ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาโดยมีสถานะกำลังศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2565 จำนวน 149 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาผลงานวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.862 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอ วิธีการศึกษา (Methodology) ที่ใช้ในการวิจัยแบบเชิงบรรยาย/เชิงพรรณนา (Descriptive) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.47) เมื่อพิจารณาปัจจัย พบว่า ปัจจัยด้านอื่น ๆ (Mean = 3.59) มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้ามากที่สุด รองลงมา คือ ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในกฎเกณฑ์การศึกษา/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ/คู่มือ/การใช้ระบบลงทะเบียน ของกองบริการการศึกษา (Mean = 3.47) ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต (Mean = 3.43) ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา (Mean = 3.40)

คำสำคัญ: การสำเร็จการศึกษาล่าช้า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษา การสำเร็จการศึกษา

Abstract

This research objective was to analyze the factors affecting the delayed graduation of undergraduate students in the English program at the School of Liberal Arts, University of Phayao. The quantitative research method was adopted for this study, and the target population included 149 undergraduate students in the English program at the School of Liberal Arts, University of Phayao. The population was expected to graduate with active status during the academic year 2022. The instrument used in the study was a questionnaire with a confidence value (α) of 0.862. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The results are presented descriptively. The study's results showed the overall factors affecting the delayed graduation of undergraduate students majoring in English School of Liberal Arts, University of Phayao, at a moderate level. When considering each factor, it was found that other factors (Mean = 3.59) had the greatest effect on delayed graduation, followed by cognitive factors in the academic calendar/rules/ regulations/ guidelines/student manuals/use of the registration system

¹ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา พะเยา 56000

¹ School of Liberal Arts, University of Phayao, Phayao, 56000

*Corresponding author: e-mail: phailin.wo@up.ac.th

Received: April 6, 2023, Accepted: June 4, 2023, Published: January 16, 2024

of the Division of Educational Services (Mean = 3.47), personal characteristics of students (Mean = 3.43), and factors with the least average were instructor/advisory factors (Mean = 3.40).

Keywords: delayed graduation, factors affecting graduation, student's graduation

บทนำ

"การศึกษา" นับว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาบุคลากรจากข้อบังคับมหาวิทยาลัยพะเยา ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2561 หมวดที่ 5 การสำเร็จการศึกษา (มหาวิทยาลัยพะเยา, 2565) ในข้อ 21.2.2.3 ได้กำหนดให้หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี สำเร็จการศึกษาได้ไม่เกิน 6 ภาคการศึกษาปกติสำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลาและไม่เกิน 14 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัยในปีการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า มีนิสิตบางส่วนไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามแผนการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้ได้ มีผลทำให้มีนิสิตบางส่วนพ้นสภาพจากการเป็นนิสิต บางส่วนแจ้งความประสงค์ย้ายคณะ/สาขาวิชา และบางส่วนขอลาออกจากสถานศึกษา ฯลฯ จึงส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลทางการศึกษา และส่งผลกระทบในด้านอื่น ๆ ต่อคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา สอดคล้องกับข้อมูลจำนวนนิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา 4.5 ปี เป็นต้นไป มีข้อมูลดังนี้ นิสิตรหัส 56 มีจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 22.34 นิสิตรหัส 57 มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 9.68 นิสิตรหัส 58 มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.68 และจากข้อมูลรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ ประจำปีการศึกษา 2562 ส่วนที่ 2 ข้อมูลชีวิตในผลลัพธ์องค์กรในหมวด 7 ตามเกณฑ์ EdPEX ข้อ 7.1 ผลลัพธ์ด้านผลผลิตและกระบวนการ ก. ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนและด้านบริการที่มุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามพันธกิจด้านการศึกษา พบว่า ร้อยละของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดปีการศึกษา 2559 อัตราการสำเร็จการศึกษาของผู้เรียนระดับปริญญาตรีต่ำกว่าเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินสถานการณ์การศึกษาที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงต่อแวดวงการศึกษาในหลากหลายมิติ ตั้งแต่การปรับรูปแบบการเรียนออนไลน์ ไปจนถึงผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจ ที่ทำให้เด็กหลายคนต้องออกจากโรงเรียน เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น ที่สำคัญก็คือ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ จะส่งผลทำให้มีแนวโน้มเพิ่มความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามากยิ่งขึ้น หากย้อนดูตัวเลขที่ กสศ. เผยกลางเดือนตุลาคมปี 2563 ที่ผ่านมามีพบว่า โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลต่อนักเรียนยากจนเพิ่มขึ้นมากกว่า 1.7 ล้านคน และเป็นนักเรียนยากจนพิเศษมากถึง 1 ล้านคน ในจำนวนนั้น ยังพบครัวเรือนนักเรียนยากจนพิเศษมากกว่า 6 แสนครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบต่อนายได้ครอบครัวเฉลี่ยลดลงจาก 1,205 บาทต่อคนต่อครัวเรือน เหลือเพียง 1,077 บาทต่อคนต่อครัวเรือน ผลกระทบที่ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ อาจทำให้เด็กต้องขาดเรียนมากขึ้น หรือครอบครัวมีรายจ่ายเพื่ออุดหนุนการศึกษาน้อยลง ทำให้แนวโน้มของความเหลื่อมล้ำระหว่างคนจนกับคนรวยมีมากขึ้น (ภูมิศรัณย์, 2565) และในช่วงระยะเวลา 4-5 ปีที่ผ่านมา โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของโลกมหาศาล ที่ผ่านมานั้น มันทำให้เราเปลี่ยนไปเยอะมาก มีลักษณะแปลกใหม่และท้าทาย คือ มีการเปลี่ยนแปลงเร็ว มีความไม่แน่นอน มีความซับซ้อน และมีความไม่ชัดเจนแล้ว ตอนนี้มันยังมีความเป็น Disruptive คือ มีผลกระทบมาก มีการพลิกผันแบบหน้ามือเป็นหลังมือ และ Discontinuous คือ มีความผกผัน ไม่ต่อเนื่องในทิศทางเดิม ดังนั้น เราต้องยอมรับว่ามันเลวร้าย และโควิดมันเป็นตัวขับเคลื่อนและส่งผลกระทบจริง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของระบบสาธารณสุข ระบบเศรษฐกิจ กำลังคน ทดงาน ไม่มีงานทำ เพราะพิษเศรษฐกิจ และอีกตัวหนึ่งก็คือ เรื่องการศึกษา เราได้ผลกระทบเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน หรือระดับอุดมศึกษา เพราะฉะนั้น มหาวิทยาลัยต้องปรับตัวสู่บริบทโลกใหม่ ต้องปรับวิธีคิดกันใหม่หมด (อุดม, 2565) และองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก (UNESCO) ได้กล่าวถึง ความหมายของการสูญเสียค่าทางการศึกษาพอสรุปได้ ดังนี้ (UNESCO, 1968 อ้างใน จตุพล, 2560) การสูญเสียค่าทางการศึกษาเป็นผลที่เกิดมาจากการจัดการศึกษาหรือการออกกลางคันของผู้เรียนโดยส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ตามชนบทมากกว่าในเมือง และเกิดขึ้นกับผู้เรียนเพศหญิงมากกว่าผู้เรียนเพศชาย นอกจากนี้สถานศึกษาที่ผู้สอนมีการแตกแยกความสามัคคี จะมีผู้เรียนที่ออกกลางคันก่อนที่จะสำเร็จการศึกษาในอัตราที่สูง และการออก

กลางคันของผู้เรียนก่อนที่จะสำเร็จการศึกษามักพบในสถานศึกษาขนาดเล็กซึ่งการสูญเสียค่าทางการศึกษาทำให้ไม่ได้รับประสิทธิภาพอย่างคุ้มค่าจากงบประมาณหรือค่าใช้จ่ายที่ลงทุนไป ดังนั้นจากที่กล่าวมาข้างต้น สาเหตุสำคัญของการสูญเสียค่าทางการศึกษาเกิดจากการออกกลางคันของผู้เรียน ซึ่งล้วนแล้วแต่ส่งผลทำให้เกิดการสูญเสียค่าทางการศึกษา และส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อการลงทุนทางการศึกษา งบประมาณ และค่าใช้จ่าย เวลา คน วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ และที่สำคัญที่สุด ก็คือ ผู้เรียนเกิดความเสียใจหรือมีสภาพจิตใจที่ย่ำแย่ นำไปสู่ปัญหาปากท้อง การขาดรายได้ ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้ ยังแสดงถึงการล้าหลังเสื่อมถอยหรือไม่พัฒนาของคนในประเทศ ส่งผลต่อการขาดกำลังคนในการพัฒนาประเทศต้องอาศัยคนที่มีการศึกษาในการพัฒนา ปัญหาสังคมในภาคส่วนต่าง ๆ ก็จะตามมาเป็นลำดับต่อไป (จตุพล, 2560)

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยศึกษาจากปัจจัยในแต่ละด้าน ดังนี้ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในปฏิทินการศึกษา/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ/คู่มือ/นิต/การใช้งานระบบลงทะเบียน ของกองบริการการศึกษา ปัจจัยด้านผู้สอน / อาจารย์ที่ปรึกษา และปัจจัยด้านอื่น ๆ ซึ่งอาจจะจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการกับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จการศึกษาล่าช้าต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

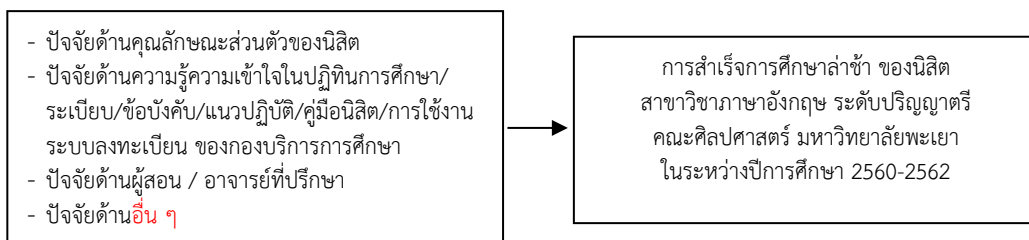
ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมาย คือ นิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาโดยมีสถานะกำลังศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2565 จำนวน 149 คน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยซึ่งได้มาจากนิสิตที่เข้าศึกษาปีการศึกษา 2560 จำนวน 2 คน นิสิตที่เข้าศึกษาปีการศึกษา 2561 จำนวน 7 คน และนิสิตที่เข้าศึกษาปีการศึกษา 2562 จำนวน 140 คน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา สรุปกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ดังภาพที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC : Index of item objective congruence) โดยได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ที่มีความรู้ช่วยเป็นผู้ประเมินแบบสอบถามดังกล่าว การทดสอบโดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (a-Coefficient) การหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรการหาค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น (α) เท่ากับ 0.862 เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของผลงานวิจัยนี้ โดยใช้แนวคิดของ Likert' Five Rating scale,

(1961) โดยให้เหมาะสมกับสภาพนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ทำการศึกษานี้ แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่อง เพศ ปีการศึกษาที่เข้าศึกษา และการยื่นคำร้องนิสิต เป็นการเติมเครื่องหมายลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยเกิดจากปัจจัยด้าน คุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในปฏิทินการศึกษา/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ/คู่มือนิสิต/การใช้งานระบบลงทะเบียน ของกองบริการการศึกษา ปัจจัยด้านผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา และปัจจัย ด้านอื่น ๆ แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้แนวคิดของ Likert' Five Rating scale, (1961) โดยให้เหมาะสมกับสภาพนิสิตคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา แบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ถามเกี่ยวกับความคิดเห็น/ปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนออื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์โดยผ่านโปรแกรม Google Forms โดยดำเนินการดังนี้

1. ขออนุมัติเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ส่งลิงก์แบบสอบถามให้นิสิตแต่ละคนผ่านระบบออนไลน์ด้วยโปรแกรม Microsoft Teams ของ

มหาวิทยาลัยพะเยา

3. ตรวจสอบความเรียบร้อยสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนเพื่อเตรียมนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยครั้งนี้สรุปประเด็นสำคัญจากการปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาโดยมีสถานะกำลังศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2565 จำนวน 149 คน

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนและครบถ้วนจำนวน 121 คน หรือคิดเป็นอัตราตอบกลับร้อยละ 81.21 ผลการศึกษาข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ พบว่า มีจำนวนนิสิตเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงมีจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 75.21 และเพศชายมีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 24.79 จำนวนนิสิตเข้าศึกษาในปีการศึกษา 2562 มีจำนวนมากที่สุด มีจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 92.56 ปีการศึกษา 2561 มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.79 ปีการศึกษา 2560 มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.65 นิสิตเคยลงทะเบียนเรียนซ้ำ / ลงทะเบียนเรียนในช่วงภาคการศึกษาอื่น ๆ มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.05 นิสิตเคยพ้นสภาพการเป็นนิสิตเนื่องจากไม่ได้ชำระค่าลงทะเบียนเรียน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.48 นิสิตเคยย้ายหมู่เรียน (ที่ไม่ใช่หมู่เรียนที่มหาวิทยาลัยจัดให้) มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.66 นิสิตเคยยื่นคำร้องในระบบลงทะเบียนแล้วไม่ได้ติดตาม จนหมดเขตการยื่นคำร้อง มีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.26 นิสิตเคยยื่นคำร้องมากที่สุด คือ คำร้อง UP.7 ขออนุมัติเทียบรายวิชา มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.92 รองลงมา คือ คำร้อง UP.5 ขอเพิ่มรายวิชาหลังกำหนด มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 คำร้อง UP.6 ลงทะเบียนเรียนมากกว่า/น้อยกว่าเกณฑ์ มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 5.79 คำร้อง UP.6 ลงทะเบียนเรียนมากกว่า/น้อยกว่าเกณฑ์ มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.13 คำร้อง UP.10 ขอย้ายคณะ/หลักสูตร/แผนการเรียน, คำร้อง UP.13 ขอลาพักการศึกษา, คำร้อง UP.18 ขอผ่อนผันการชำระค่าลงทะเบียน

เรียน และ คำร้อง UP.25 ขอยื่นสำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่ากำหนด มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 3.31 คำร้อง UP.29 ขอเรียนก่อนแผนการศึกษา มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.65 คำร้อง ADM. 01 โครงการรับนิสิตกลับเข้าศึกษา (รีไรท์) และ คำร้อง UP.17 ขอลงทะเบียนเรียนพร้อมฝึกงาน/การศึกษาอิสระ ไม่มีนิสิตเคยทำคำร้องนี้ โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาโดยมีสถานะกำลังศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2565

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	30	24.79
หญิง	91	75.21
2. นิสิตเข้าศึกษาในปีการศึกษาใด		
2560	2	1.65
2561	7	5.79
2562	112	92.56
3. นิสิตเคยลงทะเบียนเรียนซ้ำ / ลงทะเบียนเรียนในช่วงภาคการศึกษาอื่น ๆ	17	14.05
4. นิสิตเคยพ้นสภาพการเป็นนิสิตเนื่องจากไม่ได้ชำระค่าลงทะเบียนเรียน	3	2.48
5. นิสิตเคยย้ายหมู่เรียน (ที่ไม่ใช่หมู่เรียนที่มหาวิทยาลัยจัดให้)	25	20.66
6. นิสิตเคยยื่นคำร้องในระบบลงทะเบียนแล้วไม่ได้ติดตาม จนหมดเขตการยื่นคำร้อง	10	8.26

ตารางที่ 2 ข้อมูลการยื่นคำร้องของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาโดยมีสถานะกำลังศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2565

ที่	คำร้อง	เคย		ไม่เคย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	คำร้อง ADM.01 โครงการรับนิสิตกลับเข้าศึกษา (รีไรท์)	0	0	121	100
2	คำร้อง UP.5 ขอเพิ่มรายวิชาหลังกำหนด	11	9.09	110	90.91
3	คำร้อง UP.6 ลงทะเบียนเรียนมากกว่า/น้อยกว่าเกณฑ์	7	5.79	114	94.21
4	คำร้อง UP.7 ขออนุมัติเทียบรายวิชา	12	9.92	109	90.08
5	คำร้อง UP.8 ขอถอนรายวิชาโดยได้รับอักษร W	5	4.13	116	95.87
6	คำร้อง UP.10 ขอย้ายคณะ/หลักสูตร/แผนการเรียน	4	3.31	117	96.69
7	คำร้อง UP.13 ขอลาพักการศึกษา	4	3.31	117	96.69
8	คำร้อง UP.17 ขอลงทะเบียนเรียนพร้อมฝึกงาน/การศึกษาอิสระ	0	0	121	100
9	คำร้อง UP.18 ขอผ่อนผันการชำระค่าลงทะเบียนเรียน	4	3.31	117	96.69
10	คำร้อง UP.25 ขอยื่นสำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่ากำหนด	4	3.31	117	96.69
11	คำร้อง UP.29 ขอเรียนก่อนแผนการศึกษา	2	1.65	119	98.35

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งการศึกษออกเป็นรายด้านทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.43) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในปฏิทินการศึกษา/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ/คู่มือนิสิต/การใช้งานระบบลงทะเบียนของกองบริการการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.47) ปัจจัยด้านผู้สอน / อาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.40) ปัจจัยด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.59) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาโดยมีสถานะกำลังศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2565 จำนวน 121 คน พบว่า ภาพรวมของปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัว อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.43) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ขาดการเตรียมตัวก่อนการสอบย่อย สอบกลางภาค และสอบปลายภาค ของแต่ละรายวิชา อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 3.78, S.D.= 1.12) รองลงมา คือ ขาดวินัย / ขาดความรับผิดชอบในการเรียน การส่งงาน (Mean = 3.58, S.D.= 1.12)

ปัญหาด้านสุขภาพของนิสิต เช่น โรคซึมเศร้า (Mean = 3.55, S.D.= 1.31) ขาดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา (Mean = 3.38, S.D.= 1.31) การย้ายสาขาวิชาภายในคณะ / ย้ายไปคณะอื่น / การโอนย้ายมาจากสถาบันการศึกษาอื่น (Mean = 3.21, S.D.= 1.35) ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขาดความสม่ำเสมอในการเข้าพบ/ขอคำปรึกษาปัญหาการเรียน จากอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา (Mean = 3.07, S.D.= 1.16)

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในปฏิทินการศึกษา/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ/คู่มือนิสิต/การใช้งานระบบลงทะเบียน ของกองบริการการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาโดยมีสถานะกำลังศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2565 จำนวน 121 คน พบว่า ภาพรวมของปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในปฏิทินการศึกษา/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ/คู่มือนิสิต/การใช้งานระบบลงทะเบียน ของกองบริการการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.47) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการทดสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ นิสิตต้องมีผลการทดสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสำเร็จการศึกษา ในระดับไม่ต่ำกว่า B1 (Intermediate) อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 3.60, S.D.= 1.18) รองลงมา คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจในระยะเวลาดำเนินการ ตามปฏิทินการศึกษาของมหาวิทยาลัยในแต่ละภาคการศึกษา (Mean = 3.51, S.D.= 1.16) ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับจำนวนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิต แต่ละหมวดรายวิชา ในโครงสร้างหลักสูตรของนิสิต (Mean = 3.44, S.D.= 1.07) ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการยื่นคำร้องต่างๆ ในระบบลงทะเบียน (REG) ในแต่ละภาคการศึกษา (Mean = 3.31, S.D.= 1.23)

ปัจจัยด้านผู้สอน / อาจารย์ที่ปรึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาโดยมีสถานะกำลังศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2565 จำนวน 121 คน พบว่า ภาพรวมของปัจจัยด้านผู้สอน / อาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.40) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับประมวลรายวิชา (Course Syllabus) เช่น ระบบและกลไกในการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 3.77, S.D.= 1.21) รองลงมา คือ ช่องทางการติดต่อสื่อสาร การให้คำปรึกษาเรื่องการเรียน การลงทะเบียนเรียน ฯลฯ ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิตผ่านระบบเครือข่าย เช่น REG ,MS TEAMS ฯลฯ (Mean = 3.72, S.D.= 1.16) ช่องทางการติดต่อสื่อสาร การให้คำปรึกษาเรื่องการเรียน การลงทะเบียนเรียน ฯลฯ ระหว่างผู้สอนกับนิสิตผ่านระบบเครือข่าย เช่น REG ,MS TEAMS ฯลฯ (Mean = 3.64, S.D.= 1.16) ความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามหลักปฏิบัติ D M H T T A (Mean = 3.56, S.D.= 1.16) การพิจารณาคำร้องต่างๆ (คำร้อง UP...) ผ่านระบบลงทะเบียน (REG) ตามกำหนดระยะเวลาของปฏิทินการศึกษา โดยผู้สอน (Mean = 3.16, S.D.= 1.31) การให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแนะแนวการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาของนิสิตโดยอาจารย์ที่ปรึกษา (Mean = 3.14, S.D.= 1.32) การกำกับและตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรของนิสิตก่อนการยื่นคำร้องขอสำเร็จการศึกษาของนิสิตโดยอาจารย์ที่ปรึกษา (Mean = 3.14, S.D.=1.21) ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การพิจารณาคำร้องต่าง ๆ (คำร้อง UP...) ผ่านระบบลงทะเบียน (REG) ตามกำหนดระยะเวลาของปฏิทินการศึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษา (Mean = 3.03, S.D.= 1.30)

จากตารางที่ 6 ปัจจัยด้านอื่น ๆ ของนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ ที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาโดยมีสถานะกำลังศึกษาในระหว่างปีการศึกษา 2565 จำนวน 121 คน พบว่า ภาพรวมของปัจจัยด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.59) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมากที่สุด (Mean = 3.96, S.D.= 1.16) รองลงมา คือ ปัญหาด้านฐานะทางการเงินของครอบครัว (Mean = 3.85, S.D.= 1.15) การจัดการเรียนการสอนแบบ Online เนื่องด้วยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีอุปสรรคและมีข้อจำกัดในการเรียน (Mean = 3.50, S.D.= 1.29) สิ่งสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์อย่างเพียงพอและทันสมัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และงานวิจัย เช่น คอมพิวเตอร์/แท็บเล็ต อินเทอร์เน็ต ฯลฯ (Mean = 3.50, S.D.= 1.11) ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัญหาจากการตั้งครุฑระหว่างศึกษา ส่งผลกระทบให้ต้องลาพักการศึกษา (Mean = 3.12, S.D.= 1.42)

ตารางที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

	ปัจจัย	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลความหมาย
ด้านที่ 1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต				
1.1	การย้ายสาขาวิชาภายในคณะ/ย้ายไปคณะอื่น/การโอนย้ายมาจากสถาบันการศึกษาอื่น	3.21	1.35	ปานกลาง
1.2	ขาดความสม่ำเสมอในการเข้าพบ / ขอคำปรึกษาปัญหาการเรียน จากอาจารย์ผู้สอน / อาจารย์ที่ปรึกษา	3.07	1.16	ปานกลาง
1.3	ขาดวินัย / ขาดความรับผิดชอบในการเรียน การส่งงาน	3.58	1.12	ปานกลาง
1.4	ขาดความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา	3.38	1.31	ปานกลาง
1.5	ขาดการเตรียมตัวก่อนการสอบย่อย สอบกลางภาค และสอบปลายภาค ของแต่ละรายวิชา	3.78	1.12	ปานกลาง
1.6	ปัญหาด้านสุขภาพของนิสิต เช่น โรคซึมเศร้า	3.55	1.31	ปานกลาง
	รวม	3.43		ปานกลาง
ด้านที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในปฏิทินการศึกษา/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ/คู่มือ/นิติต/การใช้งานระบบลงทะเบียนของกองบริการการศึกษา				
2.1	ขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับจำนวนรายวิชาและจำนวนหน่วยกิต แต่ละหมวด รายวิชา ในโครงสร้างหลักสูตรของนิสิต	3.44	1.07	ปานกลาง
2.2	ขาดความรู้ ความเข้าใจในระยะเวลาดำเนินการ ตามปฏิทินการศึกษาของมหาวิทยาลัยในแต่ละภาคการศึกษา	3.51	1.16	ปานกลาง
2.3	ขาดความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอนการยื่นคำร้องต่าง ๆ ในระบบลงทะเบียน (REG) ในแต่ละภาคการศึกษา	3.31	1.23	ปานกลาง
2.4	ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการทดสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ นิสิตต้องมีผลการทดสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสำเร็จการศึกษา ในระดับไม่ต่ำกว่า B1 (Intermediate)	3.60	1.18	ปานกลาง
	รวม	3.47		ปานกลาง
ด้านที่ 3 ปัจจัยด้านผู้สอน / อาจารย์ที่ปรึกษา				
3.1	การอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับประมวลรายวิชา (Course Syllabus) เช่น ระบบ และกลไกในการวัดผลและประเมินผล	3.77	1.21	ปานกลาง
3.2	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร การให้คำปรึกษาเรื่องการเรียน การลงทะเบียนเรียน ฯลฯ ระหว่างผู้สอนกับนิสิตผ่านระบบเครือข่าย เช่น REG ,MS TEAMS ฯลฯ	3.64	1.16	ปานกลาง
3.3	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร การให้คำปรึกษาเรื่องการเรียน การลงทะเบียนเรียน ฯลฯ ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิตผ่านระบบเครือข่าย เช่น REG ,MS TEAMS ฯลฯ	3.72	1.16	ปานกลาง
3.4	ความเหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามหลักปฏิบัติ DMHTTA	3.56	1.16	ปานกลาง
3.5	การให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนแนะแนวการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาของนิสิตโดยอาจารย์ที่ปรึกษา	3.14	1.32	ปานกลาง
3.6	การพิจารณาคำร้องต่าง ๆ (คำร้อง UP...) ผ่านระบบลงทะเบียน (REG) ตามกำหนดระยะเวลาของปฏิทินการศึกษา โดยผู้สอน	3.16	1.31	ปานกลาง
3.7	การพิจารณาคำร้องต่าง ๆ (คำร้อง UP...) ผ่านระบบลงทะเบียน (REG) ตามกำหนดระยะเวลาของปฏิทินการศึกษา โดยอาจารย์ที่ปรึกษา	3.03	1.30	ปานกลาง
3.8	การกำกับและตรวจสอบโครงสร้างหลักสูตรของนิสิตก่อนการยื่นคำร้องขอสำเร็จการศึกษาของนิสิตโดยอาจารย์ที่ปรึกษา	3.14	1.21	ปานกลาง
	รวม	3.40		ปานกลาง
ด้านที่ 4 ปัจจัยด้านอื่นๆ				
4.1	สิ่งสนับสนุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ อิเล็กทรอนิกส์อย่างเพียงพอและทันสมัยเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และงานวิจัย เช่น คอมพิวเตอร์/แท็บเล็ต อินเทอร์เน็ต ฯลฯ	3.50	1.11	ปานกลาง
4.2	การจัดการเรียนการสอนแบบ Online เนื่องจากในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้มีอุปสรรคและมีข้อจำกัดในการเรียน	3.50	1.29	ปานกลาง
4.3	ปัญหาด้านฐานะทางการเงินของครอบครัว	3.85	1.15	ปานกลาง
4.4	ปัญหาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	3.96	1.16	ปานกลาง
4.5	ปัญหาจากการตั้งครมระหว่างศึกษา ส่งผลกระทบให้ต้องลาพักการศึกษา	3.12	1.42	ปานกลาง
	รวม	3.59		ปานกลาง

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา ดังนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 3.47) เมื่อพิจารณาปัจจัยพบว่า

ด้านที่ 1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต อยู่ระดับปานกลาง (Mean = 3.43) ได้แก่ ขาดการเตรียมตัวก่อนการสอบย่อย สอบกลางภาค และสอบปลายภาค ของแต่ละรายวิชา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ขาดวินัย / ขาดความรับผิดชอบในการเรียน การส่งงาน

ด้านที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในปฏิทินการศึกษา/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ/คู่มือนิสิต/การใช้งานระบบลงทะเบียน ของกองบริการการศึกษา อยู่ระดับปานกลาง (Mean = 3.47) ได้แก่ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการทดสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษ นิสิตต้องมีผลการทดสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษเพื่อสำเร็จการศึกษา ในระดับไม่ต่ำกว่า B1 (Intermediate) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ขาดความรู้ ความเข้าใจในระยะเวลาดำเนินการ ตามปฏิทินการศึกษาของมหาวิทยาลัยในแต่ละภาคการศึกษา

ด้านที่ 3 ปัจจัยด้านผู้สอน / อาจารย์ที่ปรึกษา อยู่ระดับปานกลาง (Mean = 3.40) ได้แก่ การอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับประมวลรายวิชา (Course Syllabus) เช่น ระบบและกลไกในการวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ช่องทางการติดต่อสื่อสาร การให้คำปรึกษาเรื่องการเรียน การลงทะเบียนเรียน ฯลฯ ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษากับนิสิตผ่านระบบเครือข่าย เช่น REG ,MS TEAMS ฯลฯ

ด้านที่ 4 ปัจจัยด้านอื่น ๆ อยู่ระดับปานกลาง (Mean = 3.59) ได้แก่ ปัญหาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัญหาด้านฐานะทางการเงินของครอบครัว

อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า ของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ระดับปริญญาตรี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา สรุปผลได้ดังนี้

ปัจจัยด้านอื่น ๆ มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาล่าช้า มากที่สุด ได้แก่ ปัญหาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ปัญหาด้านฐานะทางการเงินของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของกองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา (ระบบลงทะเบียน REG.UP.AC.TH) โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษาที่นิสิตเข้าศึกษา (ปีการศึกษา 2560-2562) จนถึงปีการศึกษาที่นิสิตคาดว่าจะสำเร็จการศึกษา (ปีการศึกษา 2565) พบว่านิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ ได้ยื่นคำร้อง คำร้อง UP.18 ขอผ่อนผันการชำระค่าลงทะเบียนเรียน (เป็นจำนวน 71 ครั้ง/นิสิตจำนวน 25 คน) จากนิสิตจำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 16.78 ซึ่งพบว่านิสิต 1 คน ได้ยื่นคำร้องขอผ่อนผันการชำระค่าลงทะเบียนเรียนมากถึง 8 ครั้ง (ตลอดหลักสูตร) และยังมีข้อมูลการยื่นคำร้องในระบบลงทะเบียน (ตามข้อมูลในตารางที่ 7) เช่น คำร้อง UP.04 คำร้องขอคืนสภาพการเป็นนิสิต (เป็นจำนวน 8 ครั้ง/นิสิตจำนวน 5 คน), คำร้อง UP.5 ขอเพิ่มรายวิชาหลังกำหนด (เป็นจำนวน 13 ครั้ง/นิสิตจำนวน 10 คน), คำร้อง UP.6 ลงทะเบียนเรียนมากกว่า/น้อยกว่าเกณฑ์ (เป็นจำนวน 53 ครั้ง/นิสิตจำนวน 21 คน), คำร้อง UP.8 ขอถอนรายวิชาโดยได้รับอักษร W (เป็นจำนวน 80 ครั้ง/นิสิตจำนวน 24 คน), คำร้อง UP.10 ขอย้ายคณะ/หลักสูตร/แผนการเรียน (เป็นจำนวน 19 ครั้ง/นิสิตจำนวน 10 คน), คำร้อง UP.13 ขอลาพักการศึกษา (เป็นจำนวน 12 ครั้ง/นิสิตจำนวน 9 คน) และคำร้อง UP.25 ขอยื่นสำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่ากำหนด (เป็นจำนวน 7 ครั้ง/นิสิตจำนวน 6 คน) จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัญหาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงส่งผลกระทบในวงกว้างต่อดัชนีตัวนิสิตเอง ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลผลงานวิจัยของ ภัทรา และคณะ (2562) ได้กล่าวว่า ความกังวลของนักศึกษาด้านการเงินที่สะท้อนผ่านมาตรการช่วยเหลือในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 อันเป็นผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดฯ ที่ทำให้รายได้ของครอบครัวลดลงหรือขาดหาย สอดคล้องกับงานวิจัยอื่นที่ชี้ให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นสถานการณ์ปกติ (สุกัญญา, 2562; จีระนันต์, 2559; วันวิสาข์ และคณะ, 2555) หรือสถานการณ์ของการแพร่ระบาดฯ ปัจจัยทางการเงินล้วนส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อ

การเรียนรู้ของนักศึกษา ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า ไม่ว่าครอบครัวของนักศึกษาจะมีรายได้เท่าใด ล้วนได้รับผลกระทบต่อการเรียนในช่วงเวลาของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งสิ้น และอาจส่งผลกระทบต่อให้นักศึกษาเกิดความเครียดและวิตกกังวล อันจะส่งผลไปยังด้านส่วนตัวนักศึกษาต่อไป (ธณิศา, 2564) ทั้งนี้สอดคล้องกับบริบทของครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และบัณฑิต ที่พบว่าในประเด็นของอาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ปกครองทำหน้าที่รับภาระดูแลค่าใช้จ่ายตลอดจนสำเร็จการศึกษา ปัจจัยเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาในระดับมาก ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ พวงเพชร (2563) ปัจจัยในความสำเร็จการศึกษาล่าช้า และสำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ได้เขียนไว้ว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวของนิสิต คือ ปัจจัยในความสำเร็จการศึกษาล่าช้าโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เนื่องจากนิสิตขาดความรู้ในการทำวิจัย การตัดสินใจเลือกหัวข้อในการทำวิจัย ทำให้ไม่สามารถเขียนงานวิจัยได้ ขาดการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบการศึกษา ขาดการบริหารเวลา การวางแผนการทำวิจัยให้เหมาะสม รวมทั้งไม่ศึกษาระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ทำให้พลาดโอกาสในการสำเร็จการศึกษา เนื่องจากไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ข้อบังคับของมหาวิทยาลัย เช่น เรื่องตีพิมพ์บทความวิจัยวิทยานิพนธ์ ไม่ใส่ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในกรณีทีนิสิตมีปัญหามากที่สุด ที่เกี่ยวข้องกับปฏิทินการศึกษา/ระเบียบ/ข้อบังคับ/แนวปฏิบัติ/คู่มือนิสิต รวมถึงการใช้งานระบบลงทะเบียน แล้วนำข้อมูลวิธีการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง นำมาเผยแพร่ในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เข้าถึงเร็ว ให้นิสิตได้ศึกษาวิธีการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง และดำเนินการแก้ไขได้ด้วยตนเอง เพื่อลดปัญหาในการทำงาน

2. ผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษา ควรมีการกำกับ ดูแล ให้คำปรึกษา และติดตามนิสิตในที่ปรึกษาให้มากกว่าเดิม

3. จากปัญหาด้านเศรษฐกิจ ส่งผลกระทบแก่นิสิตทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งผลให้นิสิตขาดสภาพคล่องทางการเงิน มหาวิทยาลัยควรจัดหาข้อมูลและประชาสัมพันธ์ให้นิสิตทราบถึงแหล่งทุนการศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งเสริมการศึกษาและเป็นช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพกับกองบริการการศึกษา อาจารย์ผู้สอน และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้ได้ความคิดเห็นอีกด้าน ควรศึกษาความต้องการของนิสิต ในการเพิ่มศักยภาพในด้านอื่น ๆ ที่จะส่งผลให้สำเร็จการศึกษาได้ตามแผนการศึกษาที่ตั้งไว้ และควรศึกษาข้อมูลการวิจัยเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการกับปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาล่าช้าต่อไปในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความอนุเคราะห์ของคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ได้มอบทุนอุดหนุนและส่งเสริมให้บุคลากรสายสนับสนุนได้พัฒนางานประจำสู่งานวิจัย R2R (Routine to Research) และผู้วิจัยขอขอบคุณคณบดีคณะศิลปศาสตร์ ผู้บริหารคณะศิลปศาสตร์ บรรณารักษ์ (ปชมท.) ผู้ทรงคุณวุฒิ (ปชมท.) เพื่อนบุคลากรสายสนับสนุน ตลอดจน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ จนทำให้ผลงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา. 2565. รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR). คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา.
- จตุพล ยงศรี. 2560. การสูญเสียทางการศึกษาส่งผลกระทบต่อคุณภาพบัณฑิตของอุดมศึกษาไทย. [Online]. Available: <https://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/9152>. (สืบค้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2566).
- ตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence: EdPEX) ประจำปีการศึกษา 2562. [Online]. Available: http://www.libarts.up.ac.th/pan/2561-62%20EdPEX200_คณะศิลปศาสตร์_มหาวิทยาลัยพะเยา.pdf. (สืบค้นเมื่อ ตุลาคม 2564).

- ธนิศา สุขขารมย์. 2564. การศึกษาบริบทของครอบครัวที่มีผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาและบัณฑิตสาขาวิชา
สารสนเทศศาสตร์และบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่ง
ประเทศไทยฯ. 14(2): 69-80.
- พวงเพชร วอนวัฒนา. 2563. ปัจจัยในความสำเร็จการศึกษาล่าช้า และสำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์. 5(2): 50-64.
- ภัทรา เสมอวงษ์ กฤตณะ พลฤชการ อาทิตยา เนียมสอาด อรปรียา ปิยักร และธัญภัทร ศาสตร์บุรุษ. 2564. ปัจจัยที่มีผลต่อ
การฟื้นฟูสภาพการเป็นนักศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาล่าช้าของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 44(4): 118-131.
- ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมณาค. 2565. โควิด-19 ส่งผลกระทบและนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงต่อแวดวงการศึกษาในหลากหลายมิติ. [Online].
Available: <https://prachatai.com/journal/2022/03/97859>. (สืบค้นเมื่อมกราคม 2566).
- มหาวิทยาลัยพะเยา. 2565. คู่มือนิสิตระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาตรีควบ 2 ปริญญาและระดับปริญญาตรีควบปริญญาโท
ปีการศึกษา 2565. [Online]. Available: <https://does.up.ac.th/ebook/student/bachelor/>. (สืบค้นเมื่อ มีนาคม 2565).
- มหาวิทยาลัยพะเยา. 2565. รายการข้อมูลการยื่นคำร้องของนิสิต. [Online]. Available: <https://reg.up.ac.th/app/main>.
(สืบค้นเมื่อ กันยายน 2565).
- อุดม คชินทร. 2565. โลกในยุควิกฤติโควิด-19 ได้เปลี่ยนไป กำลังเปลี่ยน และจะเปลี่ยนต่อไป. [Online]. Available:
<https://prachatai.com/journal/2022/03/97859>. (สืบค้นเมื่อ ธันวาคม 2565).